

HITROST – POČASNEJE JE VARNEJE 2012

(PROGRAM AKTIVNOSTI)

9. do 12. maj
21. do 24. junij
19. do 22. Julij
23. do 26. avgust

1. UVOD

Ministrstvo za notranje zadeve – Policija je v letu 2012 zadolžena za vodenje in koordiniranje preventivne akcije Hitrost – počasneje je varneje.

Prekoračitev hitrosti je še vedno razširjeni družbeni problem in predstavlja enega glavnih vzrokov prometnih nesreč tako v večini držav članic Evropske unije, kot tudi v Sloveniji.

Hitrost vožnje je pomemben dejavnik prometne varnosti, ki je neposredno povezana z močjo trčenja in njegovimi posledicami. Hitrost vožnje je hkrati povezana s tveganjem udeležbe v prometni nesreči, saj imajo vozniki pri visokih hitrostih manj časa za ustrezno reagiranje, kar posledični privede do več prometnih nesreč.

V letu 2011 je bilo obravnavanih 22.913 (21.606)¹ prometnih nesreč ali za 6 % več kot v letu 2010. V omenjenih prometnih nesrečah je bilo udeleženih 42.105 (40.894) oseb ali za 3 % več kot leta 2010. Zaradi prometnih nesreč je umrlo 141 (138) ali za 2 % več ljudi. Število hudo telesno poškodovanih v prometnih nesrečah se je povečalo iz 886 na 919 oziroma za 4 %, število lahko telesno poškodovanih pa se je iz 9.597 zmanjšalo na 8.754 oziroma za 9 %. Poleg neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti so bili v letu 2010 najpogostejši vzroki najhujših prometnih nesreč nepravilna stran ali smer vožnje in neupoštevanje pravil o prednosti.

Na slovenskih cestah se soočamo s problematiko prometne varnosti, povezano predvsem z neupoštevanjem prometnih pravil in v nekaterih primerih z dokaj nizko kulturo udeležencev v cestnem prometu. Posledice takšnega obnašanja se pogosto kažejo v prometnih nesrečah, ki imajo hude posledice, tako za posameznike kakor tudi družbo kot celoto. Nedvomno je izguba življenja najhujša posledica prometnih nesreč. Zavedati se moramo, da so tudi hudo in lahko telesno poškodovani ter velika materialna škoda nacionalni problem. Med prioritetskimi področji je treba na prvem mestu izpostaviti problematiko hitrosti.

Neprimerna oziroma neprilagojena hitrost je na slovenskih in tudi evropskih cestah pglavitni dejavnik prometnih nesreč, predvsem tistih z najhujšimi posledicami. Tudi leta 2011 se je ponovno potrdilo dejstvo, da stopnja poškodb v prometnih nesrečah narašča sorazmerno s hitrostjo. Kljub trendu umirjanja hitrosti na slovenskih cestah in zmanjševanju števila mrtvih in hudo telesno poškodovanih v preteklih letih, se je v letu 2011 število umrlih v prometnih nesrečah, katerih vzroke velja iskati v hitrosti, ponovno povečalo.

Policija in ostali sodelujoči, ki delujejo na področju prometne varnosti, se zavedamo pomembnosti umirjanja hitrosti na slovenskih cestah. Omenjeno področje predstavlja tisti segment prometne varnosti, kjer lahko s pravim proaktivnim pristopom in hkratnim izvajanjem meritev hitrosti na pravilno izbranih mestih, bistveno izboljšamo prometno varnost.

V preteklih letih je bilo poleg represivnega ukrepanja zoper voznike, ki svoje vožnje niso prilagodili omejitvam oziroma razmeram na cesti, veliko energije vloženo v preventivno delovanje in izboljšanje cestne infrastrukture. Vsi sodelujoči v akciji HITROST – POČASNEJE JE VARNEJE se zavedamo, da lahko le s skupnim delovanjem tudi v prihodnje dosegamo pozitivne premike na področju umirjanja hitrosti.

¹ Podatki v oklepajih so za leto 2010.

2. CILJI

Glede na namen akcije so opredeljeni naslednji cilji:

1. ZMANJŠATI ŠTEVILO PROMETNIH NESREČ, KI SE ZGODIJO ZARADI NEPRIMERNE OZIROMA NEPRILAGOJENE HITROSTI

2. V PROMETNIH NESREČAH, KI SE ZGODIJO ZARADI NEPRIMERNE OZIROMA NEPRILAGOJENE HITROSTI NE SME UMRETI VEČ LJUDI KOT LETA 2010

3. V PROMETNIH NESREČAH, KI SE ZGODIJO ZARADI NEPRIMERNE OZIROMA NEPRILAGOJENE HITROSTI, ZMANJŠATI ŠTEVILO HUDO TELESNO POŠKODOVANIH ZA NAJMANJ 15

4. V PROMETNIH NESREČAH, KI SE ZGODIJO ZARADI NEPRIMERNE OZIROMA NEPRILAGOJENE HITROSTI, ZMANJŠATI ŠTEVILO LAHKO TELESNO POŠKODOVANIH ZA NAJMANJ 100

Na slovenskih cestah je leta 2011 zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti umrlo za **24 % več** udeležencev v cestnem prometu kakor leta 2010, za 5 % manj jih je bilo hudo in za 14 % manj lahko telesno poškodovanih (vir: Policija).

V letu 2011 smo beležili največje povečanje mrtvih udeležencev med vozniki motornih koles (povečanje iz 5 na 12) in potniki v vozilih (povečanje iz 7 na 12), zato je potrebno posebno pozornost nameniti omenjenim udeležencem.

Glede na posledice prometnih nesreč je prioriteta naloga zmanjšanje povprečne hitrosti, kar bo posledično pomenilo manj mrtvih, hudo in lahko telesno poškodovanih v prometnih nesrečah, ki se zgodijo zaradi hitrosti.

Povprečne hitrosti je možno zmanjšati le z doslednejšim spoštovanjem omejitev hitrosti in ustrezno prilagoditvijo vožnje razmeram na cesti. S tem bi obvarovali marsikatero življenje ob morebitni prometni nesreči. Z akcijo se želi vplivati na zavest ljudi, da lahko za lastno varnost in varnost drugih udeležencev v prometu največ storijo z odgovornim ravnanjem v prometu.

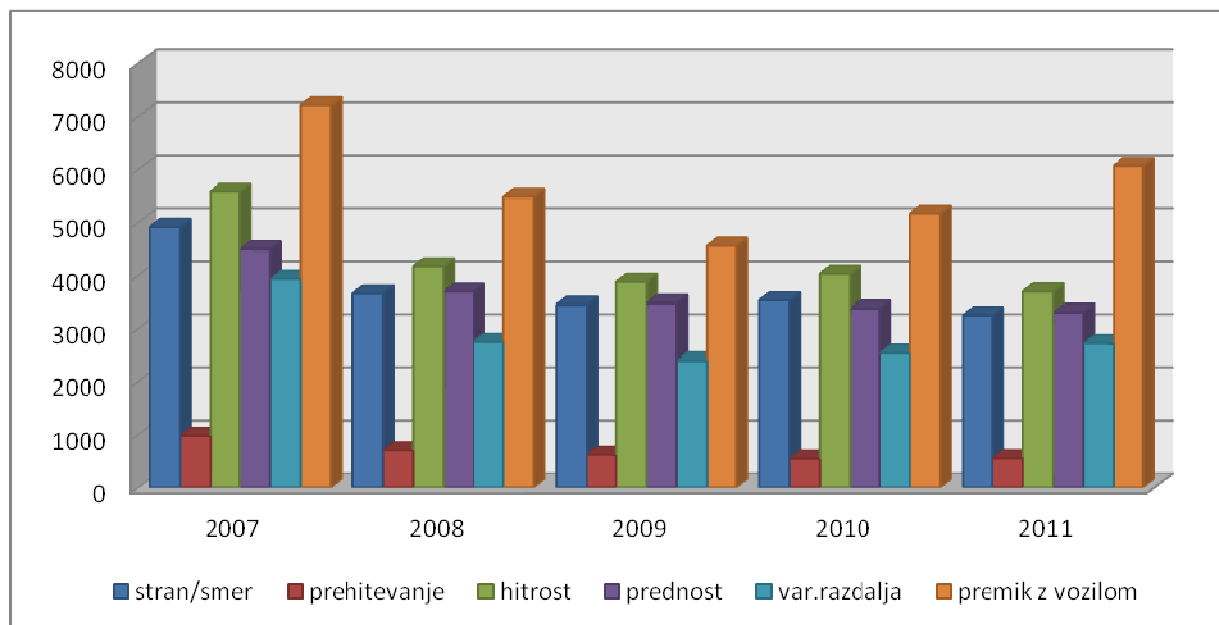
3. ANALIZA

Po podatkih iz analize stanja na tem področju, so ključne naslednje ugotovitve:

- Zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti je na slovenskih cestah leta 2011 umrlo 56 oseb (ali 40 % vseh umrlih).
- Zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti je bilo na slovenskih cestah leta 2011 hudo telesno poškodovanih 303 ljudi (ali 33 % vseh hudo telesno poškodovanih).
- Neprilagojena hitrost je pogosto povezana tudi z nekaterimi vzroki prometnih nesreč, kot so nepravilna stran oziroma smer vožnje, nepravilnosti pri prehitevanju in izsiljevanje prednosti, stopnja poškodb pa je povezana tudi z neuporabo varnostnih pasov.
- Leta 2011 se je delež alkoholiziranih voznikov v prometnih nesrečah, ki jim je botrovala hitrost, zmanjšal za 9 % (leta 2010 se je delež zmanjšal za 19 %).

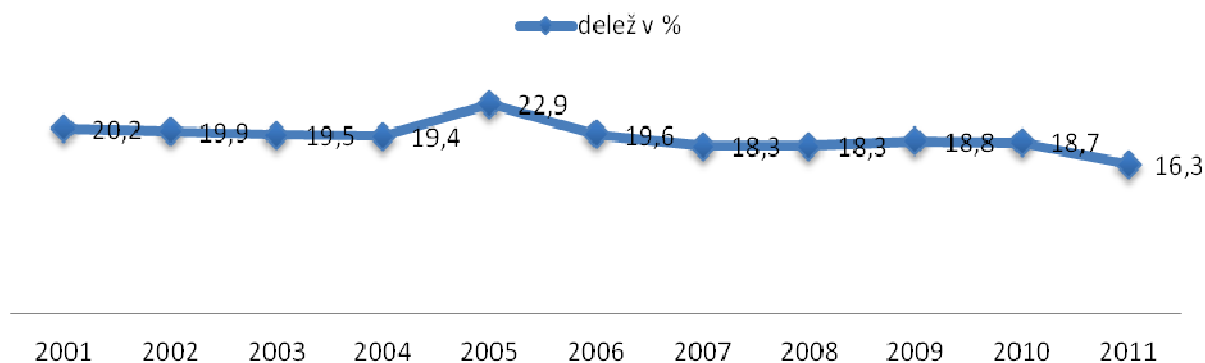
Hitrost je pogosto povezana tudi z nekaterimi drugimi dejavniki, kot so nepravilna stran in smer vožnje, nepravilnosti pri prehitevanju in neupoštevanje pravil o prednosti, kar pomeni, da se hitrost kot vzrok posredno pojavlja tudi pri drugih vzrokih prometnih nesreč.

Tabela 1: Najpogostejši vzroki prometnih nesreč

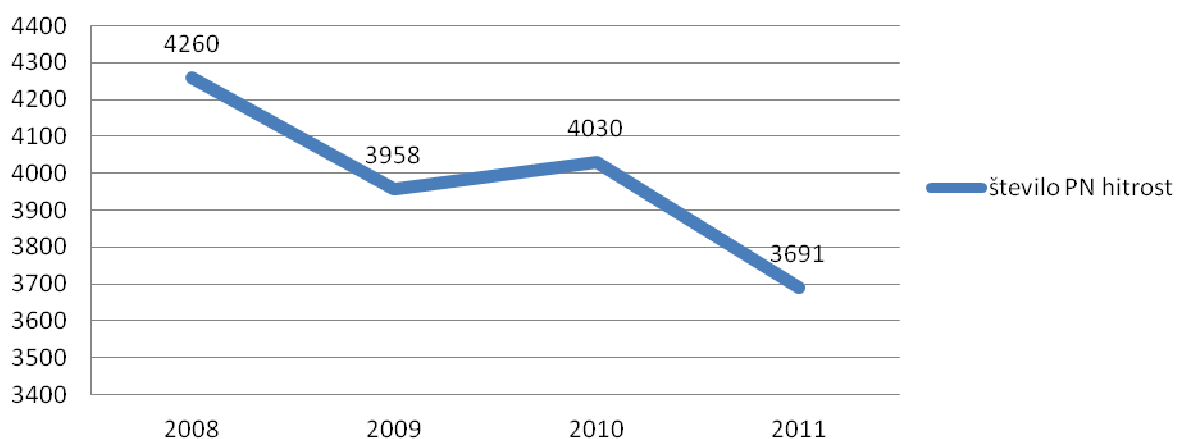
Delež prometnih nesreč zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti, glede na število vseh prometnih nesreč, je v letu 2011 znašal 16,3 % in v primerjavi s preteklimi leti beležimo rahel padec.

Tabela 2: Delež prometnih nesreč zaradi neprilagojene hitrosti

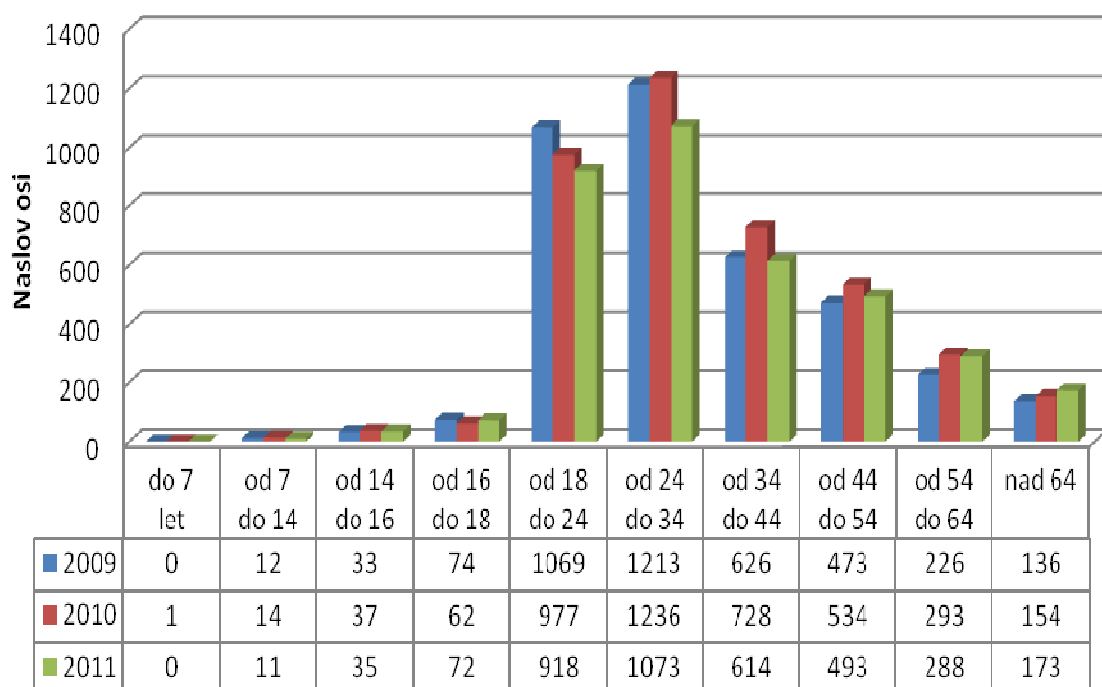
V lanskem letu je bila neprimerna oziroma neprilagojena hitrost kot dejavnik vzrok za nastanek 3.691 prometnih nesreč, kar je za 8 % manj kot v enakem obdobju leta 2010 (4.030). Potem, ko smo v letu 2010 beležili povečanje števila prometnih nesreč zaradi hitrosti, lahko ugotovimo, da se je v letu 2011 število omenjenih prometnih nesreč znižalo na najnižjo raven do sedaj, ter da se trend zmanjševanja prometnih nesreč, ki nastanejo zaradi hitrosti, nadaljuje.

Tabela 3: Število prometnih nesreč zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti

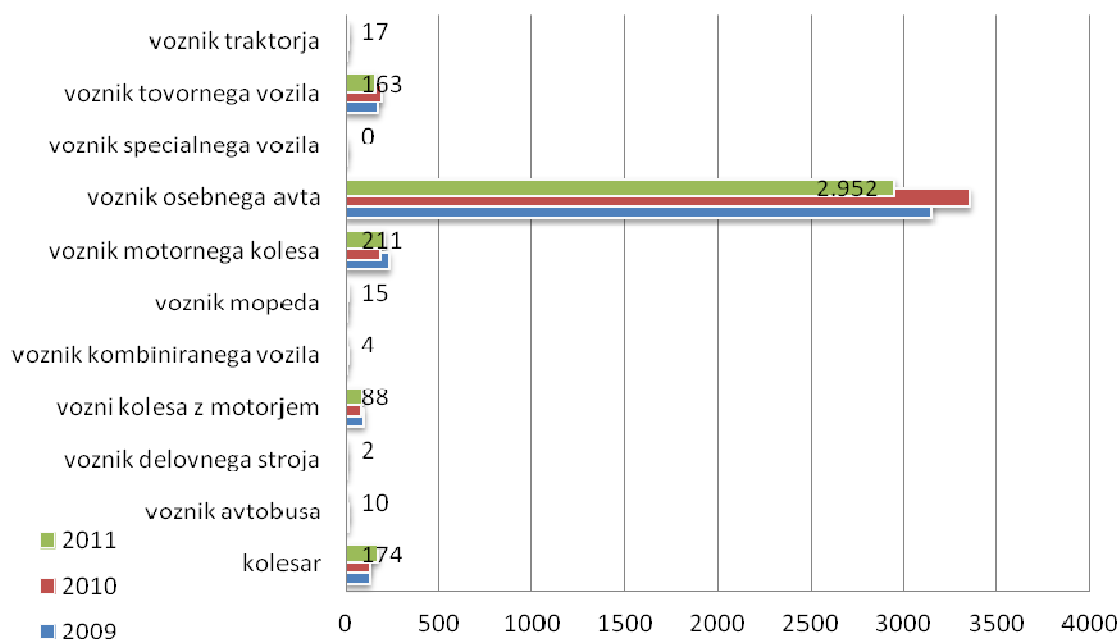
Glede na starostne kategorije so največkrat povzročitelji prometnih nesreč, katerih vzrok je v neprimerni oziroma neprilagojeni hitrosti, stari od 24 do 34 let. Opazen je trend zmanjševanja števila povzročiteljev v starostnih skupina 18 do 24 let, hkrati pa se je v letu 2011 zmanjšalo število povzročiteljev v vseh večjih skupinah.

Tabela 4: Starost povzročiteljev prometnih nesreč zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti

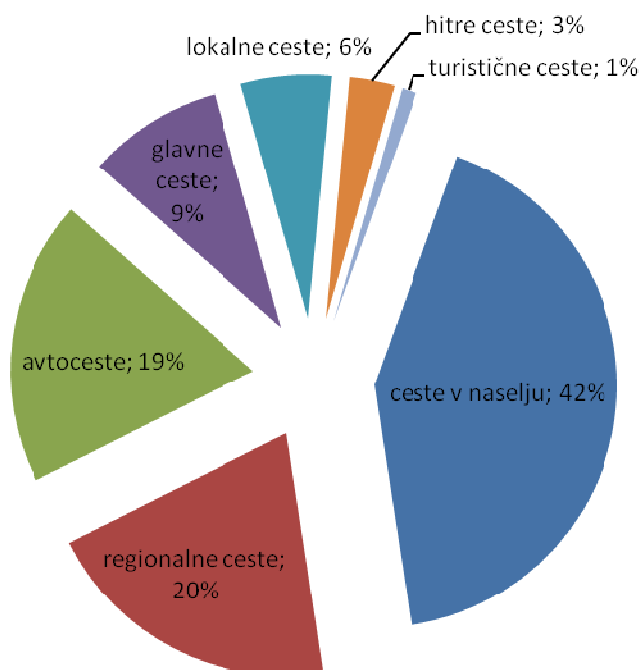
Vrsta povzročitelja prometnih nesreč je neposredno povezana z deležem posameznih udeležencev v prometu, zato so največkrat povzročitelji prometnih nesreč povezanih z neprimerno oziroma neprilagojeno hitrostjo vozniki osebnih avtomobilov. **Zaradi specifičnosti je več povzročiteljev tudi med vozniki enoslednih vozil.**

Tabela 5: Vrsta povzročitelja prometnih nesreč zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti

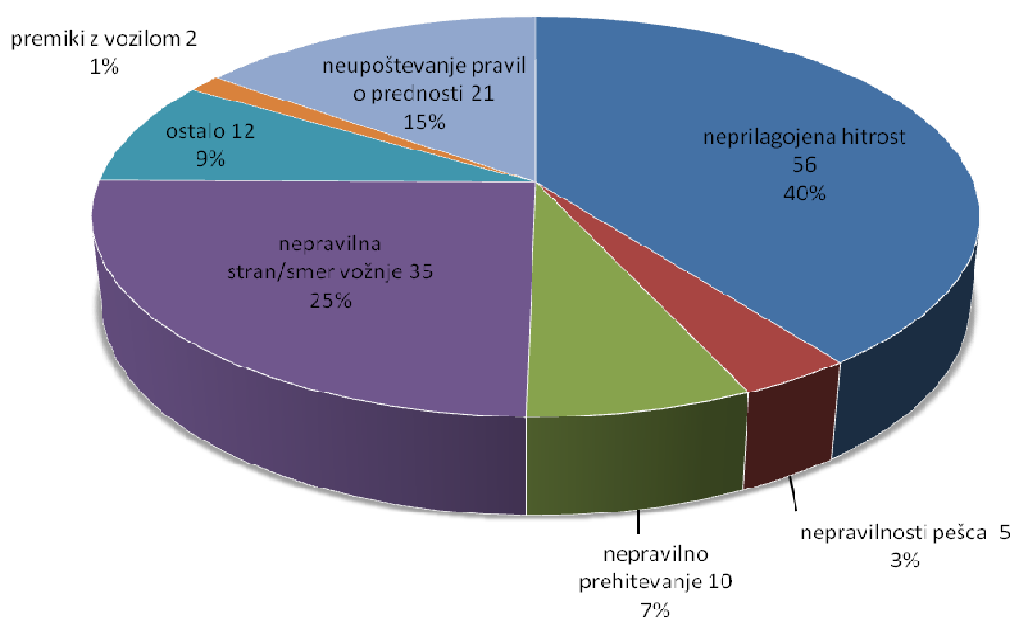
Po kategorijah cest se še vedno največ prometnih nesreč zgodi na cestah v naseljih, sledijo jim regionalne ceste I. in II. in III. reda, avtoceste ter glavne ceste I. in II. reda.

Tabela 6: Število prometnih nesreč, katerih vzrok je v neprilagojeni hitrosti, glede na vrsto ceste

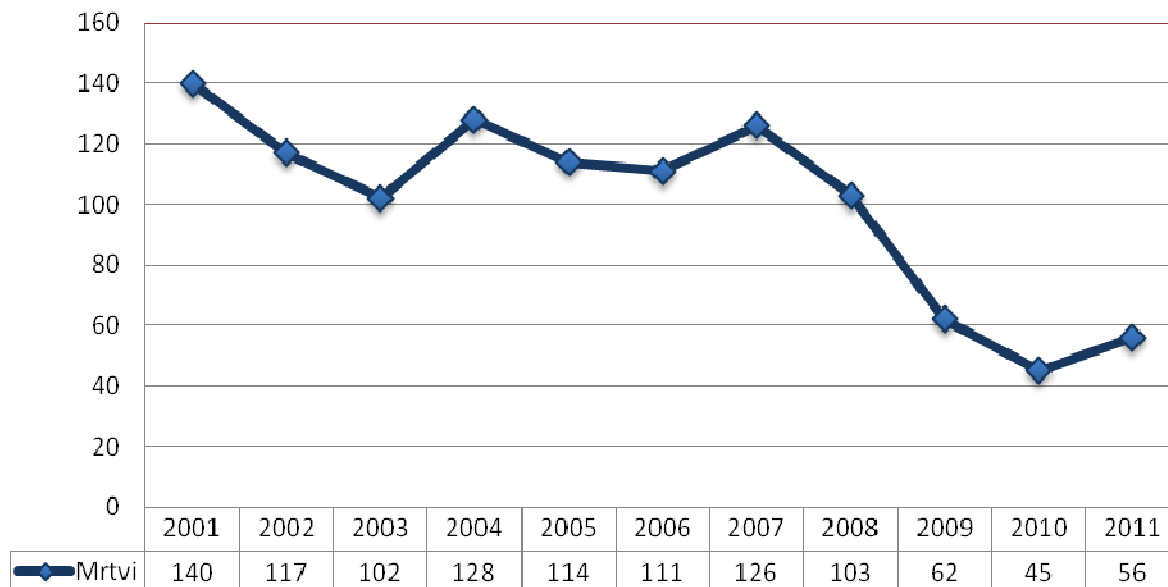
V letu 2011 neprilagojena hitrost med vzroki nesreč s smrtnim izidom predstavlja najpogostejši vzrok, saj je 40 % vseh udeležencev umrlo v prometnih nesrečah, ki so nastale zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti.

Tabela 7: Vzroki prometnih nesreč s smrtnim izidom 2011

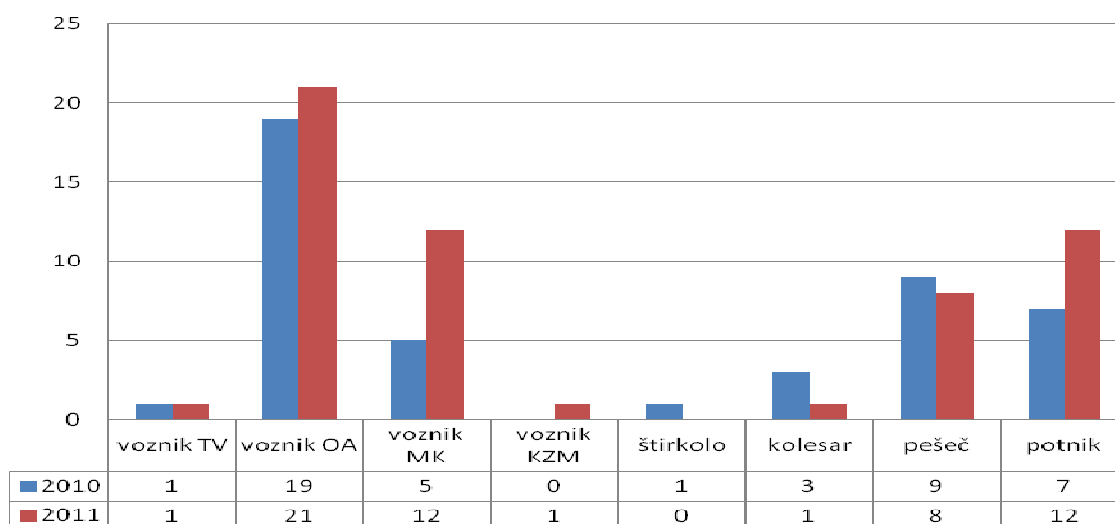
Število mrtvih v prometnih nesrečah, katerih vzrok je v neprimerni oziroma neprilagojeni hitrosti, se je v letu 2011 v primerjavi z letom 2010 **povečalo za 24 %**.

Tabela 8: Število mrtvih v prometnih nesrečah, katerih vzrok je bil v neprimerni oziroma neprilagojeni hitrosti

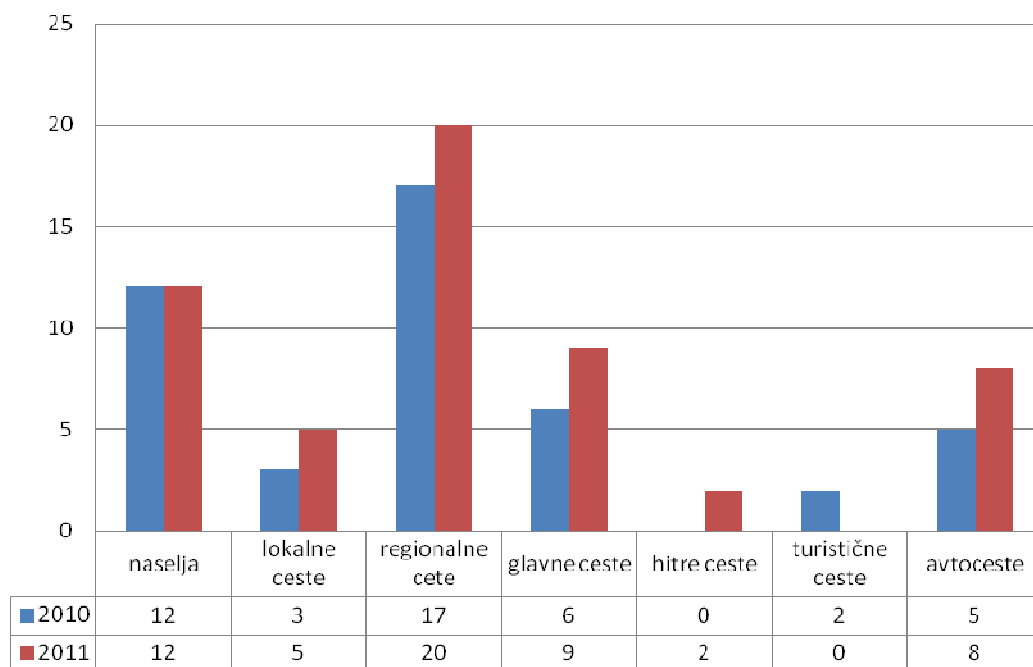
Največji porast v številu mrtvih smo beležili med vozniki motornih koles ter med potniki v vozilih.

Tabela 9: Število mrtvih v prometnih nesrečah, katerih vzrok je bil v neprimerni oziroma neprilagojeni hitrosti – po udeležencih

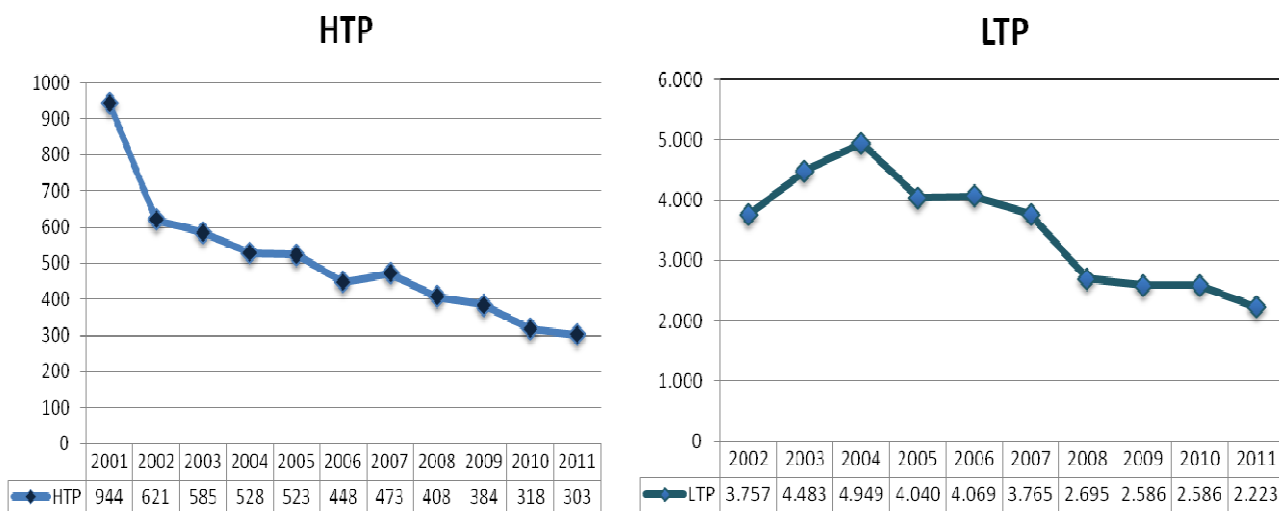
Število mrtvih se je najbolj povečalo na regionalnih cestah in avtocestah.

Tabela 10: Število mrtvih v prometnih nesrečah, katerih vzrok je bil v neprimerni oziroma neprilagojeni hitrosti – po cestah

Število hudo in lahko telesno poškodovanih se še naprej zmanjšuje je bilo v letu 2011 za 5 % manj hudo in za 14 % manj lahko telesno poškodovanih

Tabela 10: Število hudo in lahko telesno poškodovanih v prometnih nesrečah, katerih vzrok je bil v neprimerni oziroma neprilagojeni hitrosti

4. UKREPI

Ukrepi med akcijo od 9 do 12. maja, 21. do 24. junija, 19. do 22. julija in 23. 26. avgusta

Zap. št.	VRSTA UKREPA	IZVAJALEC	ČAS IZVEDBE	KRAJ IZVEDBE	OPOMBA
1.	Medijska kampanja Hvala, ker voziš zmerno z obstoječimi gradivi ter povabilom za brezplačno oglaševanje	AVP – SPV, občinski SPV	Maj 2012	Lokalni mediji	Preko občinskih SPV se bomo obrnili na lokalne medije s prošnjo za brezplačno oglaševanje
2.	Povečanje obsega nadzora hitrosti	Policija	9. do 12. maj 21. do 24. junij 19. do 22. julij 23. do 26. avgust	avtoceste, državne in lokalne ceste	Povečati obseg nadzora
3.	V vsakem terminu policijske uprave izvedejo po en poostren nadzor hitrosti	Policija	9. do 12. maj 21. do 24. junij 19. do 22. julij 23. do 26. avgust	avtoceste, državne in lokalne ceste	Prioritetno ukrepajo zoper najhujše prekoračitve hitrosti v povezavi z vožnjo pod vplivom alkohola
4.	Stacionarni merilniki hitrosti	Policija	9. do 12. maj 21. do 24. junij 19. do 22. julij 23. do 26. avgust	avtoceste, državne ceste	V času akcije se zagotovi optimalno delovanje stacionarnih merilnikov hitrosti
5.	Nadzor hitrosti s pomočjo tahografov in nadzor nad omejevalci hitrosti v vozilih, ki imajo tahografe	Policija	ves čas akcije	kraj določi izvajalec	

6.	Sodelovanje članov ZŠAM z Policijo pri kontroli / nadzoru prometa	Policija, prostovoljci ZŠAM	V času akcije – uskladitev s PP	najmanj pri eni kontroli prometa na posamezni Policijski upravi	☐ Uniformirani člani ustavljenim voznikom delijo preventivni pripomoček Zveze ZŠAM za izračun zavorne poti ☐ Svetovanje voznikom
7.	Povečanje nadzora hitrosti s samodejnimi merilniki hitrosti	Občinska redarstva	9. do 12. maj 21. do 24. junij 19. do 22. julij 23. do 26 avgust	lokalne ceste in državne ceste v naselju, lokalne ceste izven naselja	Povečati obseg nadzora ter izmenjava informacij o kršitvah hitrosti in dogovor o točkah nadzora hitrosti s Policijo
8.	V nadzor vključiti dodatne ali nove samodejne merilnike hitrosti	Občinska redarstva	do konca avgusta 2011	lokalne ceste in državne ceste v naselju, lokalne ceste izven naselja po 1.7.2011	V nadzor bodo leta 2012 vključeni najmanj štirje merilniki hitrosti. Ostala redarstva - najem merilnikov (več kot 46 občin)
9.	Medijsko obveščanje pred izvedbo akcije	Občinska redarstva	Ves čas akcije	V lokalnih občinskih glasilih in na internetnih straneh občin ustanoviteljic	Redarska služba občinske uprave občin Trzin, Komenda, Lukovica, Mengeš, Moravče in Vodice
10.	Na avtocestnih portalih se objavljajo preventivne vsebine za hitrost	DARS, MNZ - Policija	ves čas akcije	avtocestno omrežje	
11.	Preventivno delo na lokalni ravni, delitev gradiv, uporaba plakatov	AVP – SPV, občinski SPV	Maj 2012	Po Sloveniji	sodelovanje na nekaterih preventivnih prireditvah občinskih SPV
12.	Organizacija in izvedba strokovnega dogodka s predstavitvijo rezultatov projekta SARTRE 4 (Stališča voznikov do hitrosti)	AVP - SPV	Maj ali junij 2012	Ljubljana	

13.	Izvedba ankete o hitrosti vožnje in ravnanju v prometu	AVP - SPV	Maj, junij 2012	Preko spletne strani AVP	
14.	Spletno pismo s prošnjo Hvala, ker voziš zmerno	AVP - SPV	Maj 2012	Občinski SPV s svojo mrežo kontaktov	
15.	Obvestilo osnovnim šolam, da učence in starše seznani o posledicah vožnje v cestnem prometu z neprimerno hitrostjo	MIZKŠ, AVP – SPV	enkrat v obdobju izvajanja akcije	vse osnovne šole	Med obveznim in razširjenim osnovnošolskim izobraževanjem učencem predstavijo nevarnosti hitre vožnje
16.	Izpitni centri na izpitih za voziška dovoljenja posebno pozornost namenijo hitrosti.	AVP		(Murska Sobota, Ptuj, Maribor, Slovenj Gradec, Celje, Velenje, Trbovlje, Domžale, Krško, Novo mesto, Postojna, Koper, Nova Gorica, Ljubljana, Kranj, Jesenice)	
17.	Preverjanje opremljenosti vozil z omejitelnicami hitrosti in kontrola zahtevanih nastavitev (razred M2, M3 in N2, N3)	PIRS	ves čas akcije	kraj določi izvajalec (mesečni plani)	
18.	Kontrola hitrosti vojaških vozil	Vojaška policija	9. do 12. maj 21. do 24. junij 19. do 22. julij 23. do 26. avgust	RS na vseh cestah	Nadzor bo usmerjen predvsem v kontrolo hitrosti v naseljih
19.	Usposabljanje pripadnikov SV s področja prometne varnosti	PSSV in Vojaška policija	2012	Izbrane vojašnice SV	Prometna pravila in pomen prometnih pravil na cestah

20.	Obravnavanje varnostne tematike iz področja prometa v okviru splošnih predavanj o prometnih pravilih z poudarkom na problematiki prehitre vožnje.	ZŠAM združenja	2012	Lokalna območja posameznih združenj ZŠAM (51 združenj)	❑ Program osvežitvenih predavanj »Kako varno vozimo po naših cestah« ZŠAM Slovenska Bistrica ❑ Predavanja za voznike A kategorije ❑ Splošni programi varnosti v cestnem prometu
21.	Distribucija informacijskega materiala AVP-SPV udeležencem v prometu (zloženke, plakati)	Zveza ZŠAM Slovenije	2012	Lokalna območja posameznih združenj ZŠAM (51 združenj)	❑ Distribucija udeležencem na predavanjih ❑ Javna mesta v lokalnih skupnostih
22.	Objava prispevkov na temo cestno prometne vzgoje in preventive ter promocijskega materiala preventivne akcije v glasilu Prometni vestnik	Zveza ZŠAM Slovenije	Junij 2012	Prometni vestnik 9.000 izvodov	Ciljna publika: člani ZŠAM, prevozniška podjetja, logisti, vozniki, javne institucije, občine
23.	Izdelava in distribucija preventivnega pripomočka Zveze ZŠAM za izračun zavorne poti vozil	Zveza ZŠAM Slovenije	2012	lokalna območja posameznih združenj ZŠAM (51 združenj)	Distribucijo pripomočka izvedejo člani ZŠAM na predavanjih CPP, ob lokalnih prireditvah, javnih mestih
24.	Izvedba delavnic 5 x STOP je COOL za osnovnošolce in srednješolce z vrstnikom, ki se je hudo telesno poškodoval v prometni nesreči zaradi hitrosti	Zavod Varna pot v sodelovanju z vladnimi in nevladnimi organizacijami	3. april – 24. Junij in 1. September – 1. December 2012	osnovne in srednje šole v Sloveniji	

25.	Sodelovanje na prireditvah za mlade (Škisova tržnica, Dan sonca, ...) z različnimi animacijskimi delavnicami	Zavod Varna pot v sodelovanju z vladnimi in nevladnimi organizacijami	22. april – 1. maj 2012 28. junij – 4. julij 2012	prireditve na območju osrednje Slovenije	
26.	Izvedba projekta Stop Rdeča luč	Zavod Varna pot	4. 4 – 24. 6 in 1. 9 do 1. 12 2012	osnovne in srednje šole v Sloveniji	
27.	Trening varne vožnje za gorske reševalce, voznike reševalnih vozil in motorjev	AMZS	maj, junij 2012	AMZS center varne vožnje na Vranskem	Treninga bi se udeležil vsaj eden iz enote NMP in vsi motoristi reševalci
28.	Na posebnih prireditvah predstavitev varčne in defenzivne vožnje ter elementov varne vožnje	AMZS, AMD, AMZS CVV	ves čas akcije	20 lokacij po Sloveniji	
29.	Predstavitev posledic trčenj vozil z različno hitrostjo po modelu EuroNCAP – promocijsko vozilo	AMZS, AMD, lokalne skupnosti, AMZS CVV	ves čas akcije	20 lokacij po Sloveniji	
30.	Družinska ura	AMZS, AMD, lokalne skupnosti AMZS CVV	ves čas akcije	20 lokacij AMD društev, različne množične prireditve	
31.	Delavnice za mlade, uporaba demonstracijskih naprav in simulatorjev	Avtošola AMZS AMZS CVV	ves čas akcije	AMZS center varne vožnje na Vranskem, srednje šole	
32.	Glede na posamezno ciljno skupino prirejeni programi spoznavanja elementov treninga varne vožnje	AMZS, AMZS CVV, različna društva, zavodi in organizacije	ves čas akcije	AMZS center varne vožnje na Vranskem	
33.	Fair play v športu in prometu	AMZS, Zavod Fair Play, OKS	ves čas akcije	AMZS center varne vožnje na Vranskem	vrhunski športniki

5. MEDIJSKE AKTIVNOSTI

Policija bo v skladu z internim načrtom izvedla naslednje aktivnosti:

- priprava gradiva za objavo na internetu,
- priprava in izvedba izjave za javnost,
- vsakodnevno obveščanje javnosti o poteku akcije (v jutranjih predstavitev o delu v zadnjih 24 urah) in morebitnih posebnostih,
- posredovanje podatkov o ukrepih zainteresirani javnosti,
- objava zaključnih ugotovitev akcije na internetu.

6. ZAKLJUČEK

Namen preventivne akcije **Hitrost – počasneje je varneje** je prispevati k večji varnosti vseh udeležencev v cestnem prometu.

Glede na predstavljene podatke želimo z omenjeno akcijo doseči, da se bodo udeleženci v prometu vedli družbeno odgovorno, ko govorimo o vožnji s primerno hitrostjo.

Z akcijo želimo vplivati na udeležence, da bodo le ti predpisane omejitve hitrosti (predvsem v naseljih) spoznali tudi kot neformalne norme, ki jih je potrebno upoštevati tako zaradi svoje varnosti, kot tudi varnosti drugih udeležencev v prometu.

S tem bo nedvomno dosežen namen akcije.

Janko Goršek
generalni direktor policije
glavni policijski svetnik